

Fö2023/00074

Försvarsdepartementet

fo.remissvar@regeringskansliet.se

fo.ssk@regeringskansliet.se

REMISSVAR: ETT STÄRKT SKYDD FÖR CIVILBEFOLKNINGEN VID HÖJD BEREDSKAP (SOU 2022:57)

HSB Riksförbund, nedan HSB, har fått tillfälle att lämna synpunkter på ovan nämnda betänkande. HSB är Sveriges största bostadskooperation med nationell bredd och lokal närvaro som förvaltar bostads- och hyresrätter, utvecklar bostäder och erbjuder bosparande. Tillsammans med våra 24 regionala HSB-föreningar, 4 100 bostadsrättsföreningar och cirka 677 000 medlemmar utgör vi en stark kraft för att bidra till en hållbar utveckling i samhället.

HSBs synpunkter

HSB ser positivt på ett stärkt skydd för civilbefolkningen i det förändrade säkerhetspolitiska läget vi nu befinner oss i och tillstyrker till stora delar de förslag som rör skyddsrum som läggs fram i betänkandet. HSB avstår från att lämna synpunkter på övriga delar i utredningen. Det är positivt med en modernisering av skyddsrumsbeståndet och HSB vill lämna följande synpunkter på förslagen.

Det är mycket viktigt att den som har ett skyddsrum eller som kommer att bygga ett sådant får kostnadstäckning från staten för olika åtgärder som krävs. Då rätten till ersättning samt ersättningens storlek föreslås regleras på föreskriftsnivå har HSB svårt att i detalj lämna synpunkter på utredningens förslag om ersättning.

Kontroller av befintliga skyddsrum

HSB ser positivt på att kontrollerna av skyddsrumsbeståndet ska ske oftare, med målsättningen att hela det befintliga beståndet ska vara genomgången inom fem år. HSB tillstyrker även att länsstyrelserna ska få ansvaret för kontrollerna samt att MSB ska tillhandahålla vägledning för kontrollerna. Det är dock enligt HSBs mening viktigt att detta underlag är tydligt. HSB anser att kontroller av skyddsrum ska ske utan kostnad för fastighetsägaren.

HSB – där möjligheterna bor

Underhåll av befintliga skyddsrum

Det framgår ingen större förändring i betänkandet när det gäller hur kostnaden för underhåll och förbättringsåtgärder fördelas jämfört med vad som enligt utredningen gäller idag. HSB ser en risk att det, för många fastighetsägare, kan bli kostsamt att vidta de åtgärder som krävs för att befintliga skyddsrum i fullgott skick. När det gäller äldre skyddsrum där det krävs mer omfattande underhållsåtgärder föreslås att ägaren ska kunna få ersättning för dessa, vilket är positivt, men enligt tidigare resonemang är det svårt att lämna synpunkter på ersättningsnivån i detalj då förslag till föreskrifter inte lämnats. Samtidigt menar HSB att då signalerna från staten och myndigheterna de senaste decennierna varit att det inte funnits något större behov av skyddsrum och få kontroller har utförts, har det därmed kunnat tolkas som en signal även till fastighetsägare att inte prioritera frågan, och det är rimligt att staten tar ett stort ekonomiskt ansvar för att i detta nya säkerhetspolitiska läge se till att skyddsrummen är uppdaterade.

Nyproduktion av skyddsrum

HSB delar utredningens bedömning att det finns ett behov av nya skyddsrum och skyddade utrymmen. HSB ser positivt på förslaget att den som bygger och utrustar ett skyddsrum även framöver bör ha rätt till ersättning för detta, men anser dock att den som bygger ett skyddsrum bör få full ersättning för merkostnaderna till skillnad från förslaget skäligen ersättning. Det innebär stora kostnader att bygga ett skyddsrum. Vidare är det avgörande att det så tidigt som möjligt i planeringsprocessen klargörs om det finns eller kan finnas krav på byggande av skyddsrum på den aktuella marken.

Ägarens eller nyttjanderättshavarens ansvar för tillgängliggörande och iordningställande av skyddsrum

HSB ser positivt på utredningens förslag att ägarens rätt att få tillträde till byggnaden där det finns ett skyddsrum ska förtydligas om fastighetsägaren behöver tillträde med stöd av den föreslagna nya lagen. Vid skyddsrumskontrollerna är det viktigt att fastighetsägaren informeras om sitt underhållsansvar samt om ansvaret för iordningställande och tillgängliggörande av plats i skyddsrummet. Men det kan även finnas behov av personella resurser från stat och kommun som stöttar fastighetsägaren när det gäller iordningställandet.

Johan Nyhus, förbundsordförande
HSB Riksförbund